

d.d. 25 oktober 2016

team Leefomgeving

Zaak
131407

Ruimtelijke onderbouwing Infocentrum
Holtingerveld

DEFINITIEF

BügelHajema

Plek voor ideeën

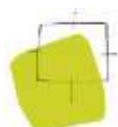
Ruimtelijke onderbouwing Infocentrum Holtingerveld

DEFINITIEF

Inhoud

Rapport en bijlagen

22 januari 2016
Projectnummer 268.00.13.33.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Gemeente Westerveld, bron: www.bing.com/maps

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
2	Het voornemen	9
2.1	Huidige situatie	9
2.2	Planbeschrijving	10
3	Beleid	17
3.1	Rijksbeleid	17
3.2	Provinciaal beleid	18
3.2.1	Omgevingsvisie	18
3.2.2	Ecologische Hoofdstructuur	18
3.2.3	Integraal Plan Natuurgebied Havelte Oost	19
3.3	Gemeentelijk beleid	20
4	Ruimtelijke onderbouwing	21
4.1	Bodem	21
4.2	Archeologie	22
4.3	Wegverkeerslawaaï	22
4.4	Luchtkwaliteit	23
4.5	Milieuzonering	24
4.6	Externe Veiligheid	24
4.7	M.e.r.-(beoordelings)plicht	25
4.8	Water	26
4.9	Ecologie	27
5	Juridische vormgeving	33
6	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	35
7	Economische uitvoerbaarheid	37

Bijlagen

Inleiding

Het bestemmingsplan ‘Toegangspoort Oerlandschap Holtingerveld’ werd op 19 oktober 2010 vastgesteld. In dat bestemmingsplan werd wat betreft de locatie van een Informatiecentrum een aantal mogelijke vestigingslocaties aangegeven. Via een wijzigingsbevoegdheid bestond op die locaties de mogelijkheid om een Informatiecentrum met kleinschalige horeca te vestigen.

AANLEIDING

De stuurgroep ‘Regionaal landschap’ heeft op 11 december 2014 besloten dat op de toegangspoort Holtingerveld een informatiecentrum zal worden gerealiseerd met daarin opgenomen kleinschalige voorzieningen, zoals horeca, archeologie en een toeristisch informatiepunt (TIP). De stuurgroep heeft verder besloten dat na de realisatie van het gebouw, het informatiecentrum wordt overgedragen aan de stichting met als voorlopige werknaam “Promotie Drenthe toegangspoort Holtingerveld”. De stuurgroep heeft de werkgroep ‘Beleving toegangspoort Holtingerveld’, die in opdracht van de stuurgroep is ingesteld, dit verder zal uitwerken.

Het college van burgemeester en wethouders heeft op 7 juli 2015 ingestemd met het plan met als doel dat de beleving op de toegangspoort en in het Holtingerveld een extra impuls moet krijgen.

Nadere beschouwing van de meest passende locatie van het beoogde informatiecentrum met laagdrempelige horeca heeft opgeleverd dat de in het bestemmingsplan opgenomen ‘zoeklocaties’ hiervoor niet zullen worden ingezet. Echter blijven er wel twee bedrijfskavels opgenomen. Er is een meer centraal gelegen locatie gekozen. Voor deze locatie is bij de direct belanghebbenden draagvlak.

Het geldende bestemmingsplan zal de komende tijd op onderdelen worden herzien. De zoekgebieden voor het Informatiecentrum zullen bijvoorbeeld komen te vervallen. Tevens bestaat er behoefte de evenementenregeling aan te passen. De wens is echter om het Informatiecentrum op korte termijn te realiseren. Er is dan ook gekozen om het Informatiecentrum - vooruitlopend op dat nieuwe bestemmingsplan - mogelijk te maken door middel van een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 2.1, lid 1, onder c Wabo.

BESTEMMINGSPLAN EN
OMGEVINGSVERGUNNING

Artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 Wabo schrijft voor dat een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit kan worden verleend wanneer de beoogde activiteit niet strijdig is met een goede ruimtelijke ordening. Het voorliggende rapport vormt het verslag van de ruimtelijke afweging.

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing richt zich op het realiseren van een Informatiecentrum. In het bestemmingsplan voor de Toegangspoort uit 2010

OPZET ONDERBOUWING

(moederplan) was reeds voorzien in een Informatiecentrum, zij het op een andere locatie. Het uitgangspunt - de wenselijkheid van een Informatiecentrum - staat echter niet ter discussie. Deze ruimtelijke onderbouwing sluit dan ook zoveel mogelijk aan bij de motivatie uit de toelichting van het moederplan. Alle planologische aspecten passeren in het voorliggende rapport de revue. Waar nodig heeft actualisatie van onderzoeksgegevens plaatsgevonden.

LEESWIJZER

In het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op het voornemen. Hoofdstuk 3 bevat het ruimtelijke beleidskader op rijksniveau, provinciaal en gemeentelijk niveau. Hoofdstuk 4 bevat de ruimtelijke onderbouwing. Hierin wordt aan de hand van de planologische relevante aspecten het voornemen afgewogen en onderbouwd. Hoofdstuk 5 is gewijd aan de juridische vormgeving. In de hoofdstukken 6 en 7 komen de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan de orde.

H e t v o o r n e m e n

2

2.1

Huidige situatie

Ten noorden van Havelte ligt de Havelterberg. De Havelterberg maakt deel uit van een langgerekte stuwwal, die begint onder de es van Uffelte en vervolgens in westelijke richting loopt tot voorbij Steenwijk. Dit complex is ontstaan na het hoogtepunt van de voorlaatste ijstijd, dat wordt aangeduid als het saalien en die circa 130.000 jaar geleden tot een einde kwam. Het Holtingerveld is een heide- en bosgebied op de stuwwal Havelterberg.

Het Holtingerveld is vanuit Havelte bereikbaar via de Van Helomaweg, de Kolonieweg en het zandpad langs de voormalige start- en landingsbaan (voetgangers en fietsers). Het Holtingerveld is van groot belang voor de recreatieve sector en de recreant.

De dagrecreatieve voorzieningen in de directe omgeving van het projectgebied zijn:

- Theehuis 't Hunebed
- Het Protestants Militair Tehuis
- Het eigenlijke dagrecreatieterrein
- Vlinderparadijs Papiliorama
- Schaapskooi
- Combat Havelte (nog in oprichting)

Parkeerterrein Toegangspoort

Dagrecreatieterrein met op de achtergrond de Schaapskooi

Vlinderparadijs

2.2

Planbeschrijving

In het bestemmingsplan 'Toegangspoort Oerlandschap Holtingerveld' is aangegeven dat het dagrecreatief steunpunt in ieder geval de functie van informatiepunt dient te bevatten. Het gaat daarbij om een Informatiecentrum over het gebied, over de specifieke waarden en de toeristische voorzieningen in de omgeving. Tevens zal publieksinformatie beschikbaar zijn over de bijzondere kwaliteiten van het gebied. Uitgangspunt is dat het Informatiecentrum wordt gecombineerd met een laagdrempelige horecavoorziening.

Er is gekozen voor een zelfstandig gebouw met een eigen uitstraling en een centrale ligging, goed zichtbaar en bereikbaar vanaf de centrale parkeerplaats en goed aansluitend op de infrastructuur op het poortgebied.

Dit betekent dat er samen met de schaapskooi en het vlinderparadijs, drie toonaangevende attractiepunten op de toegangspoort komen te staan, die elk op zich een bezoek waard zijn. Er is bewust gekozen voor de onderhavige locatie; de gemeente vindt het belangrijk verspreid over het terrein 3 elementen te hebben die onderling en door de infrastructuur uitnodigen om een 'rondje te maken' en alle 3 de voorzieningen te bezoeken.

Het Informatiecentrum vormt een onderdeel van 'het oerlandschap gekneed door ijs en oorlog' en voorziet in informatie over het totale Holtingerveld in relatie tot zijn omgeving en in al zijn facetten. Het informatiecentrum is facilitair voor alle bezoekers van het Holtingerveld (toiletten, informatie, horeca et cetera). Voorop staat dat het zoveel mogelijk direct zichtbaar vanaf de parkeerplaats zou moeten zijn. Vanuit deze plek start en/of eindigt het bezoek aan het Holtingerveld.

Vanwege het bescheiden budget en programma zou het informatiecentrum (in welke vormgeving dan ook) bij plaatsing in de vrije ruimte een onopvallend gebouwtje worden ten opzichte van de andere gebouwen en schaal van het gebied. Omdat een bescheiden horecavoorziening als onderdeel ervan is gedacht, ontstaan er bij vrije plaatsing als solitair gebouwtje een lastig te beheersen 'zwaan kleef aan'-aspecten als: laad- en losplaatsen, afvalcontainers, terrasschermen, los meubilair, afval bakken, verlichting et cetera.

De nu voorziene locatie versterkt juist het beeld ervan en geeft beschutting aan de ligging. De stuwwal (in de vorm van schanskorven) vormt als het ware de doorlopende achterwand van/het decor voor het paviljoen en geeft samen met het paviljoen betekenis aan deze plek. Het aangelegde (kunstmatige) oerlandschap met morene keien, waterloop en stuwwal is samen met het paviljoen meer dan de som der delen en vormt met het paviljoen een ensemble als de nieuwe gastvrije entree van het Holtingerveld: de optimale ligging voor een knooppunt waar diverse bewegwijzerde fiets- en wandelroutes samenkomen, goed bereikbaar per auto en beschikt over voldoende parkeergelegenheid, toiletten en horeca. Hiermee is deze plek het perfecte startpunt voor iedereen die komt om te wandelen, om de schaapskooi of de vlindertuin te bezoeken, voor een kindernatuurfestje, een belevingstocht met de boswachter of van fietsen houdt.

Omdat ook veelal gezinnen gebruik zullen maken van het informatiecentrum, biedt deze positie tevens de mogelijkheid om vanuit het paviljoen spelende kinderen bij de nu reeds gerealiseerde waterpartij met speelobjecten goed in de gaten te kunnen houden, hetgeen niet onbelangrijk is voor kinderen van 0 tot 9 jaar.

Het plan is zodanig opgezet dat stapsgewijze invullingen mogelijk zijn waarbij de opzet en het karakter van het geheel gehandhaafd blijven. De situering is afgestemd op de zelfstandige centrumfunctie van het gebouw en een goede inpassing binnen de ruimtelijke structuur van het poortgebied. De functie van

het gebouw is in hoofdzaak een laagdrempelig bezoekerscentrum waar bezoekers na aankomst wat kunnen eten en drinken, naar het toilet kunnen gaan en een keuze kunnen maken over de invulling van het bezoek. Met het oog op de speciale bescherming van het Natura 2000-gebied Holtingerveld is deze functie onontbeerlijk. Deze centrumvoorziening is tevens bevorderlijk voor bezoek als onderdeel van georganiseerde groepsreizen en draagt er tevens aan bij dat het poortgebied een aangenaam verblijfsgebied wordt.

De situering aan de hoofdverbinding en goed zichtbaar en bereikbaar vanaf de centrale parkeerplaats sluit goed aan op de ruimtelijke structuur van het poortgebied.

De vrije ligging ten opzichte van bestaande bebouwing biedt bovendien de mogelijkheid om de vormgeving van het gebouw optimaal af te stemmen op de beoogde functie.

De navolgende afbeeldingen geven een beeld van de vormgeving van het Informatiecentrum.

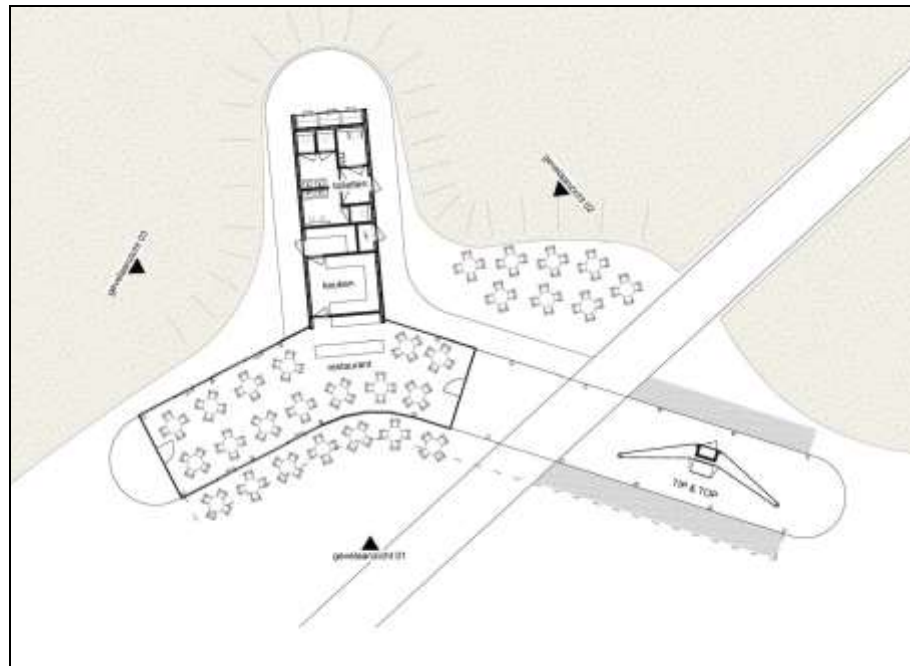
Projectgebied

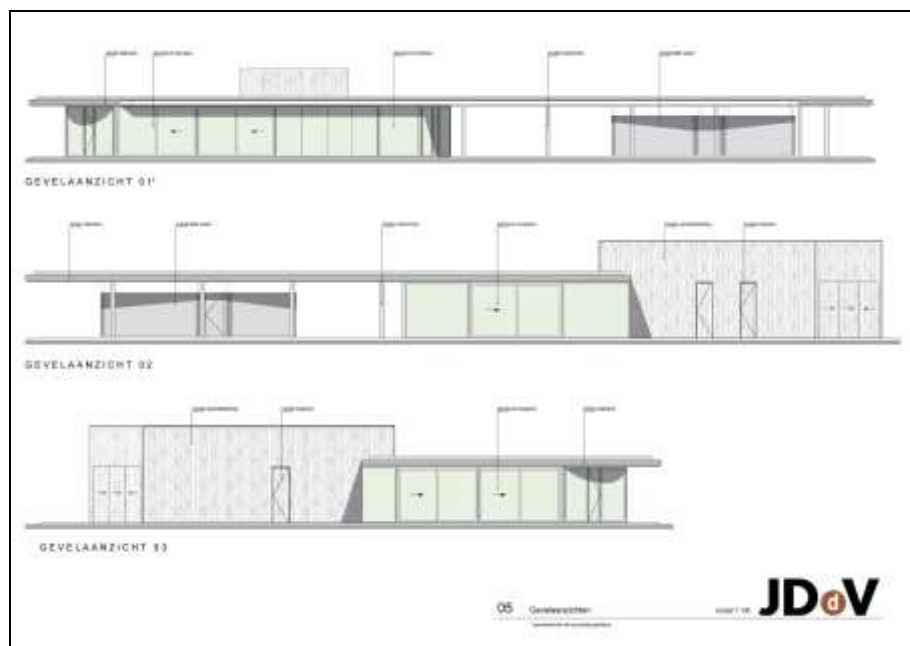
Inpassing Informatiecentrum in de omgeving (bron: JDdv)

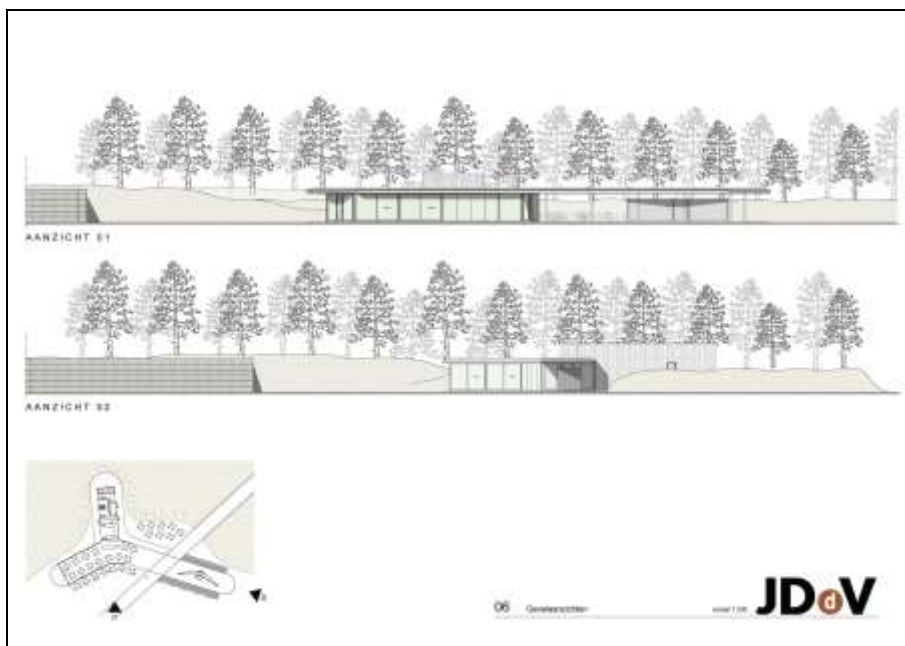
Projectie Informatiecentrum op luchtfoto

Inrichting (bron: JDdV)

Gevelaanzichten

Aanzicht geprojecteerd in het landschap

3.1

Rijksbeleid

Nederland kent 162 Natura 2000-gebieden. Dit Natura 2000-netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen als een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied. Beide Europese richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit te waarborgen. Alle Vogel- of Habitatrichtlijngebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben.

Het projectgebied grenst aan het Natura 2000-gebied 'Holtingerveld'.

Projectgebied in relatie tot begrenzing Natura 2000-gebied (geel)

Een direct gevolg van de aanwijzing als een Natura 2000-gebied is dat in en rondom het Natura 2000-gebied 'Holtingerveld' in voldoende mate rekening zal moeten worden gehouden met de randvoorwaarden voor het voortbestaan van de aangewezen habitattypen en -soorten.

In de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998, waarin de gebiedsgerichte delen van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn geïmplementeerd, is in artikel 19 de verplichting opgenomen om voor Natura 2000-gebieden een beheerplan op

te stellen. Dit beheerplan moet een belangrijke bijdrage leveren aan het streven de natuur in de Natura 2000-gebieden te behouden of te verbeteren. De doelen voor de Nederlandse natuur op nationaal niveau worden in de beheerplannen vertaald naar doelen op gebiedsniveau. Per natuurgebied zijn doelen opgesteld voor de verschillende soorten en/of habitattypen. In het beheerplan wordt beschreven welke instandhoudingsmaatregelen dienen te worden getroffen om, in samenhang met het bestaand gebruik, de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Het beheerplan voor het Holtingerveld wordt opgesteld door de provincie.

3.2

Provinciaal beleid

3.2.1

Omgevingsvisie

Provinciale Staten van Drenthe hebben op 2 juni 2010 de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. Op 2 juli 2014 hebben Provinciale Staten ingestemd met de Actualisatie Omgevingsvisie Drenthe 2014. De omgevingsvisie is het strategisch kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkelingen in Drenthe. De Omgevingsvisie beschrijft de ruimtelijk-economische ontwikkelingen voor de periode tot 2020, met in sommige gevallen een doorkijk voor de periode daarna.

Uit de Omgevingsvisie blijkt dat het projectgebied is ingedeeld in gebieden met deze (relevante) kernkwaliteiten:

- Robuuste natuur;
- Esdorpenlandschap;
- Aardkundige waarden;
- Cultuurhistorische waarden.

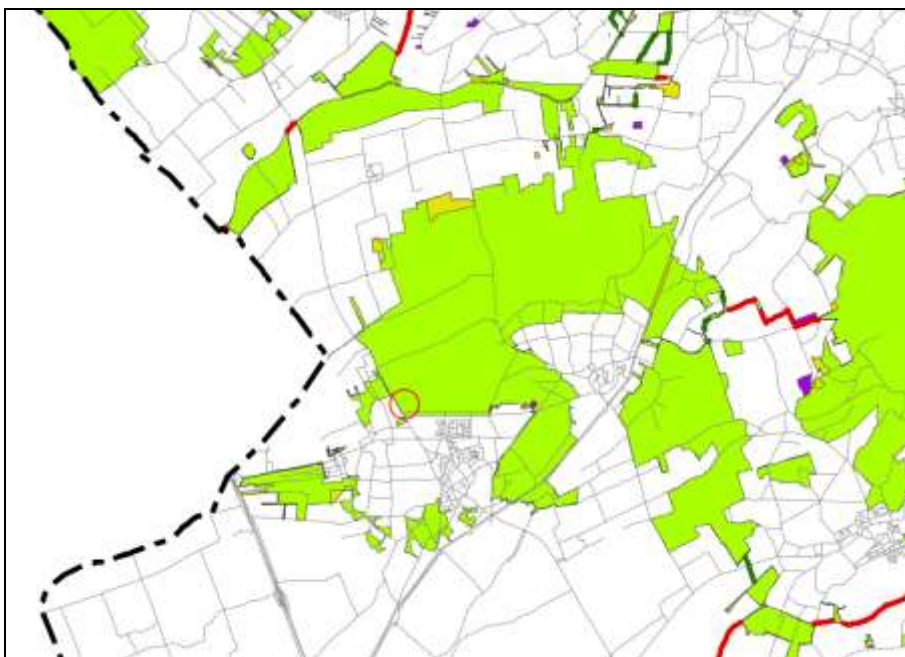
Op kaart 4 (Robuust Sociaal-Economisch Systeem) van de geactualiseerde Omgevingsvisie wordt de Toegangspoort Holtingerveld expliciet genoemd. De provincie ziet specifieke toeristische aanknopingspunten het Holtingerveld. Met name worden kansen gezien wat betreft het benutten van de cultuurhistorische betekenis van het gebied.

3.2.2

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt grotendeels binnen de Ecologische Hoofdstructuur (zie kaart). Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd.

Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

EHS met rood omcirkeld het projectgebied

3.2.3

Integraal Plan Natuurgebied Havelte Oost

Zoals in hoofdstuk 3.1 aangegeven, is het Holtingerveld aangewezen als Natura 2000-gebied. In het integraal plan Havelte Oost zijn keuzes en maatregelen voorgesteld die rechtdoen aan de Natura 2000-doelstellingen en aan andere waarden op het gebied van natuur, landschap, archeologie en cultuurhistorie. Met betrekking tot educatie wordt in het Integraal Plan het volgende opgemerkt: *‘voor het in stand houden van waarden is educatie en betrokkenheid van wezenlijk belang. Zowel voor kinderen als volwassenen dient althans een deel van het gebied uitnodigend en laagdrempelig te zijn. Ook de recreatiesector zelf voelt zich nadrukkelijk verantwoordelijk voor een correct gebruik van omgeving en natuur. Zij wil initiatieven ontwikkelen om die verantwoordelijkheid actief uit te kunnen dragen door de ondernemers als spreekbuis van het gebied te laten functioneren en daarmee gedragsbeïnvloeding en begrip te kweken. Daarnaast kunnen excursies worden ontwikkeld met de verschillende partijen. Een regelmatig terugkerend overleg tussen de sector, natuurbeheerders en vereniging dorpsbelangen zou afstemming van beleid en uitvoering bevorderen’.*

3.3

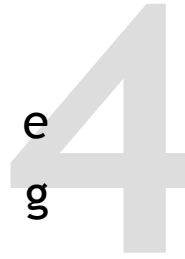
Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan Toegangspoort

Het voornaamste beleidskader voor het te realiseren Informatiecentrum wordt gevormd door het bestemmingsplan 'Toegangspoort Oerlandschap Holtingerveld' (2010). In het kader van dat bestemmingsplan is de wenselijkheid en de haalbaarheid van het Informatiecentrum (inclusief de laagdrempelige horeca) uitvoerig beschreven en gemotiveerd.

Kortheidshalve wordt naar dat bestemmingsplan verwezen.

Ruimtelijke onderbouwing

In de navolgende paragrafen wordt de realisatie van het Informatiecentrum met laagdrempelige horeca getoetst aan de planologisch relevante aspecten. Voor ieder aspect wordt in principe deze werkwijze gehanteerd:

1. welke wettelijke basis ten grondslag ligt aan het betreffende aspect;
2. welke onderzoeken in het kader van het bestemmingsplan 'Toegangspoort Oerlandschap Holtingerveld' zijn uitgevoerd;
3. afweging omtrent de vraag in hoeverre in het kader van de voorgenomen ontwikkeling actualisatie van de onderzoeksgegevens noodzakelijk is en - indien aan de orde - hoe met die geactualiseerde onderzoeksgegevens is omgegaan.

4.1

Bodem

1. Wettelijk kader

Voor de bodemkwaliteit geldt de Wet bodembescherming (Wbb) en het (bijbehorende) besluit bodemkwaliteit. Gestreefd wordt naar een duurzaam gebruik van de bodem. Bij een ruimtelijk plan dient de bodemkwaliteit van het betreffende gebied inzichtelijk worden gemaakt. Het uitgangspunt wat betreft de bodem in het plangebied is, dat de kwaliteit ervan zodanig moet zijn dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid bij het gebruik van het plangebied voor de voorgenomen functie.

2. Onderzoek bestemmingsplan Toegangspoort 2010

In het kader van de vestiging van het nabijgelegen vlinderparadijs is in 1998 een milieutechnisch onderzoek uitgevoerd op het dagrecreatief steunpunt. De conclusie was dat uit milieuhygiënisch oogpunt geen beperkingen aan de gebruiksmogelijkheden van het terrein hoeven te worden gesteld.

Hoewel het historisch gebruik geen aanleiding geeft om de percelen milieuhygiënisch als verdacht aan te merken, zal voordat er gebouwd gaat worden een projectgericht bodemonderzoek plaatsvinden.

3. Onderzoek 2015 en afweging

Door Sigma is in augustus 2015 een bodemonderzoek uitgevoerd ter plaatse van het beoogde Informatiecentrum. Onder verwijzing naar het aan de bijlagen toegevoegde onderzoeksrapport, luidt de conclusie dat in de boven- en ondergrond geen van de onderzocht stoffen verhogingen ten opzichte van de achtergrond- en/of detectiewaarde. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan

worden geconcludeerd dat de locatie voor de onderzochte parameters vrij is van bodemverontreiniging.

4.2

Archeologie

1. Wettelijk kader

Archeologische waarden dienen op grond van de Monumentenwet 1998 te worden mee gewogen in de besluitvorming over ruimtelijke ingrepen. De belangrijkste uitgangspunten van de wet zijn het vroegtijdig betrekken van archeologische belangen in de planvorming, het behoud van archeologische waarden in situ (ter plaatse) en de introductie van het zogenaamde 'veroorzakerprincipe'. Dit principe houdt in dat degene die de ingreep pleegt, financieel verantwoordelijk is voor behoudsmaatregelen of voor een behoorlijk onderzoek van eventueel aanwezige archeologische waarden.

2. Onderzoek bestemmingsplan Toegangspoort 2010

In 2010 is door RAAP een archeologisch onderzoek uitgevoerd op het terreindeel waar het Informatiecentrum wordt gerealiseerd.

Op basis van de resultaten van het verkennende en karterende booronderzoek bleek voor het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek nodig. Er is in één boring weliswaar een aanwijzing voor een archeologische nederzetting waargenomen, maar de geplande bodemingrepen vormen gezien de geringe verstoringdiepte geen bedreiging voor deze vindplaats en kunnen zonder bezwaar uitgevoerd worden.

3. Afweging

Zoals aangegeven is er in 2010 een verkennend en karterend onderzoek uitgevoerd. De gemeente is van mening dat de destijds getrokken conclusie anno 2015 nog steeds geldig is.

De bedoelde boring met een mogelijke verwijzing naar een archeologische nederzetting bevond zich niet op de beoogde locatie van het Informatiecentrum. Het onderzoeksbeeld is daarmee actueel en volledig. Vanuit archeologisch oogpunt stuit het voornemen niet op bezwaren.

4.3

Wegverkeerslawai

1. Afweging

Indien een ruimtelijk plan het oprichten van geluidgevoelige objecten mogelijk maakt, is toetsing aan de Wet geluidhinder aan de orde. Een Informatiecentrum is echter geen geluidsgevoelig object, zodat de Wet geluidhinder niet van toepassing is.

4.4

Luchtkwaliteit

1. Wettelijk kader

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden.

Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen, zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

Ook projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm.

In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 of PM_{10}) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

2. Onderzoek bestemmingsplan Toegangspoort 2010

In het kader van het genoemde bestemmingsplan is onderzoek verricht naar de gevolgen van de luchtkwaliteit voor alle beoogde functies en activiteiten (waaronder het Informatiecentrum met laagdrempelige horeca). De toename van het verkeer zou kunnen leiden tot verslechtering van de luchtkwaliteit met 3%. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit bleek derhalve noodzakelijk.

Uit dat nadere onderzoek bleek voor stikstofdioxide uit de scenarioberekeningen dat voor stikstofoxide in 2010, 2015 en 2020 de grenswaarden of plan- en alarmdrempels voor de jaargemiddelde concentratie en de uurgemiddelde concentratie in de jaren 2010, 2015 en 2020 niet worden overschreden.

Voor fijn stof bleek uit de scenarioberekeningen dat in 2010, 2015 en 2020 de grenswaarden voor de jaargemiddelde concentratie en de 24-uursgemiddelde concentratie eveneens niet worden overschreden.

3. Afweging

Het onderzoek uit 2010 toonde aan dat de normen zoals die in de Wet milieubeheer zijn weergegeven, niet worden overschreden. Dit betekent dat er vanuit deze wet dan ook geen belemmeringen aan de uitvoering van het bestemmingsplan Toegangspoort Holtingerveld (met daarin opgenomen het Informatiecentrum) werden opgelegd.

De gemeente is van mening dat deze conclusie anno 2015 niet anders zal luiden. Immers, enkel de locatie van het Informatiecentrum wijzigt ten opzichte van het moederplan. Voor het overige blijven alle parameters, inclusief de

wettelijke eisen, ongewijzigd. Nader onderzoek is dan ook niet nodig. Het voornemen stuit wat betreft het onderdeel luchtkwaliteit niet op belemmeringen.

4.5

Milieuzonering

1. Wettelijk kader

Milieuaspecten worden geregeld via de daartoe geëigende wetgeving, maar daar waar het de ruimtelijke ordening raakt, dient met deze aspecten rekening te worden gehouden. Het gaat dan om de situering van milieugevoelige objecten ten opzichte van milieuhinderlijke elementen.

2. Afweging

Volgens de VNG-Brochure 'Bedrijven en Milieuzonering' (2009) kent het beoogde Informatiecentrum met laagdrempelige horeca een richtafstand van 10 m tot milieugevoelige bebouwing. Het dichtstbijzijnde milieugevoelige object (woning aan de Van Helomaweg) ligt op circa 140 m afstand van het projectgebied. Er treden dan ook geen belemmeringen op ten aanzien van het onderwerp milieuhinder.

4.6

Externe Veiligheid

1. Wettelijk kader

Op 27 oktober 2004 is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. Met dit besluit wil de overheid de kans op en het effect van een ernstig ongeval beperken. Voor zowel inrichtingen en het vervoer van gevaarlijke stoffen (onder andere over wegen en door buisleidingen) zijn normen en richtlijnen vastgesteld.

2. Onderzoek bestemmingsplan Toegangspoort 2010

Het bestemmingsplan uit 2010 bevatte een uitgebreide paragraaf 'Externe veiligheid'. Gebleken is dat zich ter plaatse geen risicovolle inrichtingen bevinden en dat zich geen belemmeringen voordoen wat betreft het vervoer van gevaarlijke stoffen.

3. Afweging

Ten opzichte van 2010 is de situatie ter plaatse niet gewijzigd. De conclusie uit 2010 blijft derhalve overeind. Vanuit externe veiligheid gelden er geen beperkingen.

4.7

M.e.r.-(beoordelings)plicht

1. Wettelijk kader

De omgevingsvergunning die in het kader van de milieueffectrapportage relevant is, is de omgevingsvergunning waarmee met toepassing van art. 2.12 lid 1 onder a onder 3o Wabo wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Dit type omgevingsvergunning is hier aan de orde.

2. Afweging

Een m.e.r.-(beoordelings)plicht voor bepaalde activiteiten kan bij plannen en/of besluiten op verschillende gronden ontstaan:

a. M.e.r.-plicht en artikel 7.2a Wm

Op basis van art. 7.2a Wm geldt een m.e.r.-plicht voor wettelijke of bestuursrechtelijke plannen waarvoor een passende beoordeling (art. 19 j, lid 2, Nbwet 1998) nodig is. De omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan is geen wettelijk of bestuursrechtelijk plan.

b. M.e.r.-plicht en plannen kolom 3 onderdelen C en D van de bijlage Besluit milieueffectrapportage

Een m.e.r.-plicht kan ontstaan voor plannen in kolom 3 ter realisatie van activiteiten uit kolom 1 met de bijhorende gevallen in kolom 2 in de onderdelen C en D. Een omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan wordt in het Besluit milieueffectrapportage niet gezien als een plan (dit wordt nergens genoemd in kolom 3 van de onderdelen C en D). Ook wordt in onderdeel A van de Bijlage de omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan voor wat betreft kolom 3 niet gelijk gesteld met een bestemmingsplan.

c. M.e.r.-(beoordelings)plicht en besluiten kolom 4 onderdelen C en D van de bijlage Besluit milieueffectrapportage

De voorgenoemde activiteit (het realiseren van een Informatiecentrum met laagdrempelige horeca) wordt niet genoemd in de onderdelen C en D van kolom 4. Ook kan de activiteit niet worden geschaard onder of gelijkgeschakeld aan een andere activiteit uit de genoemde onderdelen.

Met ingang van 1 april 2011 is de bijlage van het Besluit m.e.r. zodanig gewijzigd dat categorie 10.1 van onderdeel D nog slechts betrekking heeft op de aanleg, wijziging of uitbreiding van:

- a. skihellingen, skiliften, kabelspoorwegen en bijbehorende voorzieningen;
- b. jachthavens;
- c. vakantiedorpen en hotelcomplexen buiten stedelijke zones met bijbehorende voorzieningen;
- d. permanente kampeer- en caravanterreinen;
- e. themaparken.

Zie hierover ook de uitspraak van de ABRS op 18 juli 2012 (201011201/1/R4), waarin de Raad naar aanleiding van ingediende bezwaren tegen het bestemmingsplan Toegangspoort Holtingerveld, vorenstaande bevestigd. Omdat er sprake is van de ligging in en bij een gevoelig gebied (Natura 2000 en EHS) is er in het kader van dit overkoepelende bestemmingsplan uitvoerig onderzoek gedaan naar de effecten van alle plannen inclusief het infocentrum, op flora en fauna, EHS en Natura 2000 (Toetsing Natuurbeschermingswet van het bestemmingsplan Poort Holtingerveld, Buro Bakker 2010; Integraal Rapport Flora en Faunawetonderzoek en Ecologische Hoofdstructuur in het kader van het Bestemmingsplan Toegangspoort Holtingerveld, BugelHajema Adviseurs, 2011). In de hiervoor aangehaalde uitspraak van de ABRS op 18 juli 2012 (201011201/1/R4), is destijds ook aangegeven dat deze onderzoeken, althans voor de geplande ontwikkelingen ten oosten van de van Helomaweg, met voldoende diepgang zijn uitgevoerd.

d. Verkeer en stikstof

Het infocentrum zal bezoekers aantrekken. Het aantal bezoekers dat met de auto naar het infocentrum komt, is geprognostiseerd op 68.000 per jaar (bestemmingsplan Toegangspoort Holtingerveld, 2010). Uitgaande van het feit dat er gemiddeld 2,5 personen in een auto zitten, leidt dit tot gemiddeld 150 ritten per etmaal (heen en terug). Met het rekenprogramma Aeries is berekend dat dit leidt tot een toename van de stikstofdepositie op het dichtstbij gelegen kritische habitattypen van het Holtingerveld van 0,34 mol N/ha/jaar (zie bijlage 2). In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de PAS-regeling kan worden gesteld dat deze toename niet leidt tot significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Holtingerveld (Passende beoordeling PAS, 2015). Voor een toename beneden de 1 mol is ook geen Nb-wetvergunning noodzakelijk. Wel zal deze toename moeten worden gemeld bij de provincie Drenthe. Gelet op het vorenstaande en de kleinschaligheid van de activiteit wordt geconcludeerd dat er geen noodzaak bestaat voor een nader m.e.r.-onderzoek.

4.8

Water

1. Wettelijk kader

In de toelichting op ruimtelijke plannen dient een verslag te worden opgenomen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets: 'het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren (door de waterbeheerder), afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten'.

Het kader voor de watertoets is het vigerend beleid (Waterbeheerplan Reest en Wieden, Vierde Nota waterhuishouding, Waterbeleid 21e eeuw, Europese Kaderrichtlijn water en de beleidslijn Ruimte voor de Rivier). De watertoets wordt uitgevoerd binnen de bestaande wet- en regelgeving op het gebied van

ruimtelijke ordening en water. Voor details wordt verwezen naar de genoemde beleidsdocumenten.

2. Onderzoek bestemmingsplan Toegangspoort 2010

In 2010 is de watertoets uitgevoerd voor het Informatiecentrum (en de overige beoogde ontwikkelingen)

In het plangebied is een hydrologisch onderzoek¹ uitgevoerd door de Grontmij uit Assen. Aan de hand van grondboringen en peilbuizen is de bodemopbouw en de hydrologie in kaart gebracht. De conclusie van het onderzoek is dat de uit te voeren maatregelen geen effect zullen hebben op de grondwaterstand en op de hydrologie van het natuurterrein.

Als gevolg van het voornemen vindt een toename van verhard oppervlak plaats door het realiseren van het Informatiecentrum. De maximale te verharden oppervlakte bedraagt circa 1.000 m². In de nabijheid van het projectgebied is (ten behoeve van alle beoogde ontwikkelingen aan op de Toegangspoort) reeds een laagte gecreëerd waarin het water wordt geborgen en vertraagd wordt afgevoerd.

3. Afweging

Met het realiseren van de laagte in de nabijheid van het plangebied, zijn reeds compenserende maatregelen getroffen voor de toename van het verharde oppervlak. Het doen van aanvullend onderzoek of het treffen van verdergaande maatregelen op het gebied van de waterhuishouding is dan ook niet nodig. Het voornemen stuit wat betreft de waterhuishoudkundige aspecten niet op belemmeringen.

4.9

Ecologie

1. Wettelijk kader

Om de uitvoerbaarheid van onderhavig plan te toetsen, is een ecologische inventarisatie van de natuurwaarden in het projectgebied uitgevoerd. Tevens is gekeken naar de effecten op beschermde gebieden in de omgeving. Het doel hiervan is om na te gaan of een vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet en/of een oriënterend onderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 of de Ecologische Hoofdstructuur noodzakelijk is.

Flora- en faunawet

Met ingang van 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992) van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

¹ Hydrologisch onderzoek Havelterberg; hydrologisch onderzoek naar de mogelijke effecten op uitvoering Projectplan Havelterberg 2009, Grontmij, februari 2007.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving. Beschermde soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. Intussen is de Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 van de Flora- en faunawet van 23 februari 2005 van kracht. Deze kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten, namelijk: licht beschermd, middelzwaar beschermd en streng beschermd. De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden. Deze wet bundelt de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden. In de Natuurbeschermingswet zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt.

Onder de Natuurbeschermingswet worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Staats- en Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. De Ecologische hoofdstructuur is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en de Provinciale omgevingsverordening Drenthe en de Omgevingsvisie Drenthe (2014).

2. Onderzoek bestemmingsplan Toegangspoort 2010

In het kader van het Bestemmingsplan Toegangspoort Holtingerveld (2010) en het Integraal plan Havelte Oost (2009) zijn reeds uitvoerige en uitputtende ecologische onderzoeken verricht, onder meer in 2007, 2010 en 2011 door Buro Bakker. Dit betroffen Flora- en faunawetonderzoek en een vooronderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Tevens zijn er in 2011 onderzoeken uitgevoerd door BügelHajema Adviseurs. Hier ging het om aanvullend Flora- en faunawetonderzoek naar eekhoorn en vleermuizen en een integratie van alle uitgevoerde onderzoeken in het kader van de Flora- en faunawet, alsmede een onderzoek naar de effecten op de EHS. Genoemde onderzoeken betroffen het gehele gebied van het bestemmingsplan Toegangspoort Holtingerveld 2010. Uit deze toetsing is gebleken dat de geplande ingrepen en activiteiten in en rond het plangebied niet zullen leiden tot (significant) negatieve effecten op het behalen van de instandhoudingsdoelen van habitattypen en soorten van het Natura 2000-gebied Holtingerveld en geen negatieve effecten sorteren op de EHS. Behoudens het gebied ten westen van de Van Helomaweg (terrein van de voormalige gemeentewerf) is gebleken dat de plannen niet strijdig zijn met de Flora- en faunawet.

Ecologische onderzoeken kennen doorgaans een 'houdbaarheid' van circa vijf jaar. Om die reden zijn de onderzoeksresultaten uit 2007, 2010 en 2011 door middel van een verkennende onderzoek in augustus 2015 geactualiseerd.

3. Resultaten onderzoek 2015

Terreinomstandigheden

In tegenstelling tot het plangebied waarop de vorengenoemde onderzoeken betrekking hadden, gaat het in dit geval uitsluitend om het gebied van het geplande informatiecentrum. Dit betreft een zeer klein deel van het totale gebied van de toegangspoort. Het gaat om een gebied direct ten noorden en westen van de poel, ten zuiden van de schaapskooi en ten westen van het verharde pad tussen de parkeerplaats en de schaapskooi. Ten opzichte van de situatie in 2011 is het gebied volledig op de schop gegaan. Alle bestaande vegetatie is verwijderd, er is reliëf aangebracht en er is een grote poel gegraven.

Het doel van deze nieuwe inrichting van het terrein is onder meer om de natuurwaarden in het plangebied te vergroten. De vegetatie wordt ontwikkeld naar een halfopen vegetatie met natte en droge heide, schraallandjes en enkele bosschages. In dit gebied zal in de vorm van aan te leggen poelen en laagten en maaiveldbewerkingen in het terrein een differentiatie in milieutypen worden nagestreefd. Op deze wijze wordt een leefmilieu voor amfibieën (bijvoorbeeld kamsalamander) gerealiseerd. Omdat de ingrepen vrij recent hebben plaatsgevonden, zijn de natuurwaarden momenteel nog erg laag. Er heeft zich nog niet een waardevolle vegetatie met bijbehorende fauna kunnen ontwikkelen, zie ook foto's in paragraaf 2.2. In de aangrenzende poel kunnen al wel licht beschermde amfibieën worden aangetroffen, zoals bruine kikker en gewone pad. Tevens kunnen licht beschermde muizen in het gebied voorkomen, zoals veldmuis en bosspitsmuis. Wegens het ontbreken van opgaande beplanting zullen er geen broedgevallen van vogels en verblijfplaatsen van vleermuizen voorkomen. Het gebied met de aangrenzende poel fungeert mogelijk wel als foerageergebied voor vleermuizen, als laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Gezien de terreinomstandigheden worden verder nog geen streng beschermde soorten in het projectgebied verwacht.

Effecten

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verblijfplaatsen van enkele licht beschermde soorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele

le exemplaren worden gedood. Licht beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Flora- en faunawet. Door de ontwikkelingen blijft de waarde als foerageergebied voor vleermuizen in tact. Op streng beschermde planten en dieren heeft de voorgenomen activiteit geen effect.

Gebiedsbescherming

Het Natura 2000-gebied Holtingerveld ligt ongeveer op 300 m ten noorden van het projectgebied. Met de bouw van het informatiecentrum vinden geen nieuwe activiteiten plaats die nog niet zijn getoetst in het Vooronderzoek Natuurbeschermingswet 1998 (Buro Bakker, 2007, 2010 en 2011). Ook de afstand tot het Natura 2000-gebied is van dien aard dat geen negatieve effecten worden verwacht. De locatie van de bebouwing is alleen een andere dan waarvan in de vorenstaande toetsingen is uitgegaan. De nieuwe locatie ligt niet dichtbij het Natura 2000-gebied, dan de locatie die mogelijk was op grond van het bestemmingsplan Toegangspoort Oerlandschap Holtingerveld. Destijds is in het effectonderzoek geen aandacht besteed aan mogelijke effecten van stikstofdepositie ten gevolge van extra autoverkeer. Ten behoeve van deze ruimtelijke onderbouwing is daar nu wel naar gekeken. Berekend is dat de maximale toename van de stikstofdepositie op het meest kritische habitatype van het Holtingerveld 0,34 mol N/ha/jaar bedraagt (zie paragraaf 4.7 en bijlage 2). In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de PAS-regeling kan worden gesteld dat deze toename niet leidt tot significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Holtingerveld. Voor een toename beneden de 1 mol is ook geen Nb-wetvergunning noodzakelijk. Wel zal deze toename moeten worden gemeld bij de provincie Drenthe.

Het doel van de nieuwe inrichting van het terrein is onder meer om de natuurwaarden in het plangebied te vergroten. De vegetatie wordt ontwikkeld naar een halfopen vegetatie met natte en droge heide, schraallandjes en enkele bosschages. In dit gebied is in de vorm van aan te leggen poelen en laagten en maaiveldbewerkingen in het terrein een differentiatie in milieutypen nagestreefd. Op deze wijze wordt een leefmilieu voor amfibieën (bijvoorbeeld kamsalamander) gerealiseerd. In de vorige onderzoeken is geconcludeerd dat er met de geplande ingrepen geen aantasting van actuele waarden van de EHS plaatsvindt. Tevens kan worden geconcludeerd dat in het projectgebied de toekomstige natuurwaarden hoger zullen zijn dan de actuele waarden. Per saldo wordt de EHS er beter van. Het plan was daarmee niet in strijd met de Provinciale Omgevingsvisie 2014 en het overige beleid omtrent de EHS. Het enige verschil met de vorige toetsing is nu dat het bouwvlak voor het bezoekerscentrum op een ander locatie is gelegen. Ook op deze nieuwe locatie worden geen wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS aangetast. De conclusies uit de eerdere toetsingen houden daarmee stand. Op termijn nemen de waarden voor de EHS toe.

4. Uitvoerbaarheid

Uit vorenstaande bevindingen blijkt dat er voor de activiteit geen belemmeringen zijn op grond van de Flora- en faunawet. Tevens vinden er geen negatieve effecten plaats op het Natura 2000-gebied Holtingerveld (en ook niet op andere Natura 2000-gebieden). Tot slot treden geen negatieve effecten op op de EHS. De voorgenomen activiteit is ten aanzien van de natuurwetgeving uitvoerbaar.

Juridische vormgeving

De voorliggende ruimtelijke onderbouwing heeft betrekking op een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, lid 1, onder c van de Wabo. Ofwel, een omgevingsvergunning voor een activiteit die in strijd is met het geldende bestemmingsplan. Artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 schrijft voor dat een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit kan worden verleend wanneer de beoogde activiteit niet strijdig is met een goede ruimtelijke ordening en wanneer een goede ruimtelijke onderbouwing onderdeel uitmaakt van de motivering voor het verlenen van de vergunning. Artikel 5.20 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) verklaart een aantal bepalingen in het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) ten aanzien van de inhoud van de ruimtelijke onderbouwing van overeenkomstige toepassing.

De procedure van de omgevingsvergunning is geregeld in de Wabo. De Wabo kent twee procedures, een reguliere voorbereidingsprocedure en de uitgebreide voorbereidingsprocedure. Voor de voorliggende omgevingsvergunning is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing. Dit houdt in dat Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Anders dan in de procedure voor het projectbesluit zijn de verschillende stappen in de procedure niet aan eigen termijnen gekoppeld. Er liggen twee termijnen vast. Binnen zes maanden na de indiening van de aanvraag om omgevingsvergunning moet een besluit worden genomen en het ontwerpbesluit moet gedurende zes weken ter inzage worden gelegd, waarbij de gelegenheid wordt geboden om zienswijzen in te dienen. De termijn van zes maanden kan eventueel met zes weken worden verlengd.

Binnen de toegestane termijn van zes maanden moet ook het overleg met relevante instanties worden doorlopen, zoals artikel 6.18 Bor voorschrijft.

Het verlenen van de omgevingsvergunning leidt ertoe dat er een directe bouwtitel ontstaat na afloop van de beroepstermijn.

M a a t s c h a p p e l i j k e u i t v o e r b a a r h e i d

De ontwerpbeschikking is op grond van artikel 3.13, lid 1 van de Wabo juncto artikel 6.12, lid 1 van het Bor toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Drenthe en zal met de ruimtelijke onderbouwing ter inzage worden gelegd.

De resultaten zullen te zijner tijd in dit hoofdstuk worden vermeld.

Omdat de locatie afwijkt van de zoeklocaties uit het moederplan kan meegewerkt worden aan een afwijking van het bestemmingsplan door een projectbesluit te nemen. Dit is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. Er is in dit geval echter ook een verklaring van geen bedenkingen van de raad nodig, omdat het voorliggende plan niet wordt genoemd in de lijst van gevallen waarvoor een algemene verklaring van geen bedenkingen geldt. De raad van de gemeente Westerveld heeft in verklaard geen bedenkingen tegen dit project te hebben.

Economische uitvoerbaarheid

Dit plan heeft tot doel de mogelijkheid te bieden tot het realiseren van een informatiecentrum. Er zijn exploitatieafspraken gemaakt tussen de gemeente en de horecaondernemer.

Mochten er andere kosten zijn die op grond van artikel 6.13 Wro dienen te worden verhaald, dan zal uitsluitend worden meegewerkt aan de afwijking of wijziging nadat een exploitatieovereenkomst is gesloten.

B i j l a g e n

1. Bodemonderzoek
2. Rekenresultaten stikstofdepositie

Bijlage 1. Bodemonderzoek

Bijlage 2. Rekenresultaten stikstofdepositie